

Бурят-
Монголой

ҮНЭН

Верховно Главнокомандлагшын ПРИКАЗ

Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО

БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүд тан-
күүд, морито сэрэгүүд ба ябган
хүдсэгтэ добтолго хэжэ, ВАР-
ШОВОН занууды халхалжа бай-
хы хангаалгын газарай түшэг
пункт болохо ЛЮБЛИН
түрэмэй томо узелыг эзэл-

городыг эзэлхыя түлөө болоһон
танкова сэрэгүүдэй генерал-
МАЛОЙ, танкова сэрэгүүдэй гене-
РАДНЕВЭЙ, танкова сэрэгүүдэй
ПОПОВОЙ, полковник ЛИ-
МОВИЧ, полковник МИРОВОДЫН, полков-
НИК КРЕВСЫН, пол-
КОВНИК ПИВ-
НОВИЧ, полковник ТУРЕНКОВЭЙ, полковник
АБРАМОВАЙ, под-
ПОЛКОВНИК ЧБЕПЕ-
НИСЫН, подполковник АНИСИМОВАЙ, полковник
ГУРЕНКЫН, майор БАРД-
ИВАНОВИЧ, генерал-майор КОН-
СТАНТИНОВИЧ, генерал-майор ЧВАЛЕНКЫН,
ПОБЛОВОЙ, генерал-майор БЕ-

ЛОВОЙ морито сэрэгүүд; генерал-полковник
ЧУЙКОВАЙ, генерал-майор РЫЖОВЭЙ, гене-
рал-майор ВАГИНАЙ, подполковник ШТРИГО-
ЛИН, полковник МАРЧЕНКЫН сэрэгүүд; ап-
тиллерийн генерал-майор ОВЧИННИКОВАЙ,
полковник МАКСИМОВАЙ, подполковник ЗА-
ЗИРНЫН, подполковник ШАДРУХИНАЙ, пол-
ковник ИЕШАКОВОЙ, полковник ДОМРАЧЕ-
ВАЙ, полковник ЕГОШИНОЙ, полковник ЗА-
БЕЛЛЫН, подполковник КРАВЧЕНКЫН, пол-
ковник КАГАНАЙ, полковник МОЛЯВСКИЙ
артиллеристүүд; авиацийн генерал-лейтенант
ПОЛЫНИНАЙ, авиацийн генерал-майор ТО-
КАРЕВОЙ, авиацийн генерал-майор ВИНО-
ГРАДОВАЙ, полковник БОРИСЕНКЫН, полков-
ник КАЛИНИНАЙ, подполковник ГАВРИЛЬ-
ЧЕНКЫН, подполковник ЧУПИНОВАЙ лётчи-
гууд; полковник ЛЕВИНЭЙ, майор ЧИСТЯКО-
ВОЙ, капитан МУРАВСКИЙ, капитан ДО-
ГАЕВАЙ сапёрнууд; подполковник ИГНАТЬЕ-
ВАЙ, полковник БЕЛЕНКЫН, полковник ИШУ-
ТИНАЙ, майор ХОЛОДЕНКЫН, майор ОР-
ЛОВСКИЙ хэлхээ-холбоошод шалгаржа га-
раба.

Ингэжэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэхын ту-
лада ЛЮБЛИН городыг эзэлэн абахын түлөө
болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгар-
хан соединенинүүд болон частнуудта „ЛЮБ-
ЛИНСКЭ“ гэнэн нэрэнүүдыг олгожо, орденуу-
даар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, июлийн 24-дэ, 23 часта манай
Эхэ ороной столица МОСКВА болбол ЛЮБ-
ЛИН городыг эзэлэн абаһан 1-дэхи Белорус-
ска фронттын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр
зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин
артиллерийн буудалга хэжэ, Эхэ оронойнгоо
үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэ-
нэй түлөө ЛЮБЛИН городыг сүлөөлхын түлөө
болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Танай
хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮР-
ГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бөө-
даанхай байхын түлөө байлдаануудта ани бөө-
үгэһэн геройнууд хэгэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булнтарагшад үхэжэ томилог!

Верховно Главнокомандлагша

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Энэй июнийн 23-һаа июлийн 23 хүртэр добтолго ябуулгануудай хэгдэхэ үедэ дайсанай гээлтэ ба 1-дэхи ПРИБАЛТИЙСКА, 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахы Белорусска фронтнуудай сэрэгүүдэй буляан абаһан трофей

ПРИБАЛТИЙСКА фронттын сэрэгүүд энэ оной июнийн
23 хүртэр добтолго ябуулгануудыг хэгэ үедэ
техникин талаар удаахи гээлтэдэ оруулба:
30 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калибрын
77 миномёт, 1.444 пулемёт, 3.946 автомашина,
болбол 56.410 солдат ба офицерэ зүхэн

ПРИБАЛТИЙСКА фронттын сэрэгүүдэй БУЛЯН
31 танк, элдэб калибрын 685 ехэ буу, 194
пулемёт, 12.740 винтовка ба автомат, 3.921
паровоз, 610 түмэрзаймай вагон ба зайдан вагон,
хоомо хэрэгсэлтэй, буу зэбсэгтэй, хубсаһа ху-
нар ба элдэб хөөлэй зүйлтэй 238 склад болоно.

70 солдат ба офицер ПЛЕНДЗ АБТАБА.

1-дэхи ПРИБАЛТИЙСКА фронттын добтолго
нэгэ һара соо сэрэгүүд ба гол түхэлэй
техникин талаар немецүүдэй бүхы гээлтэнь: плендз
абтаһан 64.659 хүн, 162 самолёт, 427 танк
буу, элдэб калибрын 1.210 ехэ буу, 421 ми-
номёт, 7.867 автомашина болоно.

БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүд энэ оной июнийн 23-
хүртэр хэгэ добтолго ябуулгануудайнгаа үедэ
техникин талаар удаахи гээлтэдэ

346 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калибрын
400 миномёт, 3.344 пулемёт, 8.213 автомашина
буу, элдэб калибрын 1.210 ехэ буу, 421 ми-
номёт, 7.867 автомашина болоно.

БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүдэй БУЛЯН
288 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб на-
либрын 822 миномёт, 3.566 пулемёт, 34.382
пулемёт, 202 радиостанци, 9.492 автомашина, 437
танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калибрын
1.210 ехэ буу, 421 миномёт, 7.867 автомашина
болоно.

77 солдат ба офицер ПЛЕНДЗ АБТАБА.

3-дахы БЕЛОРУССКА фронттын добтолго
нэгэ һара соо сэрэг ба гол түхэлэй дай-

шалхы техникийн талаар немецүүдэй бүхы гээлтэнь: плендз
абтаһан ба алагдаһантай 161.277 хүн, 153 самолёт, 834 танк
ба самоходно ехэ буу, 2.791 элдэб калибрын ехэ буу, 1.230
миномёт, 6.910 пулемёт, 17.705 автомашина, болоно.

2-дохи БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүд энэ оной июнийн 23-
һаа июлийн 23 хүртэр хэгэ добтолго ябуулгануудайнгаа үедэ
дайсанай сэрэг болон техникийн талаар удаахи гээлтэдэ оруулба:
51 самолёт, 649 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калибрын
726 миномёт, 2.255 пулемёт, 6.023 автомашина УГЫ ХЭГДЗЭБ.
Дайсан болбол байлдаанай болоһон газар дээрэ өһөддүгөө солдат
болон офицернуудэй 100.000 гаран үхээрхэ орхё.

Энэ үедэ 2-дохи БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүдэй БУЛЯН
АБАҢАН трофейнь: 67 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калиб-
рын 678 ехэ буу, 673 миномёт, 1.417 пулемёт, 19.788 вин-
товка ба автомат, 7.237 автомашина, 361 трантор ба тягач, сэр-
эгэй ашаатай 4.202 повозко, 11 паровоз, 521 вагон, 5.567
адуу морин, хоомо хэрэгсэлтэй, буу зэбсэгтэй, хубсаһа хунар ба
элдэб хөөлэй зүйлтэй 65 склад болоно.

Дайсанай 31.718 солдат ба офицер ПЛЕНДЗ АБТАБА.

Иймэ болхөөрөө 2-дохи БЕЛОРУССКА фронттын добтолго бай-
даануудыг хэгэ һара соо сэрэгүүд ба гол түхэлэй дайша-
хы техникийн талаар немецүүдэй бүхы гээлтэнь: плендз абта-
һан ба алагдаһантай 131.718 хүн, 51 самолёт, 716 танк ба
самоходно ехэ буу, элдэб калибрын 1.406 ехэ буу, 1.399 мино-
мёт, 3.672 пулемёт, 13.260 автомашина болоно.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүд энэ оной июнийн 24-
һаа июлийн 23 хүртэр хэгэ добтолго ябуулгануудайнгаа үедэ
дайсанай сэрэг болон техникийн талаар удаахи гээлтэдэ
орчуулба:

265 самолёт, 408 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калибрын
1.463 ехэ буу, 1.544 миномёт, 3.844 пулемёт, 9.120 автомаши-
на УГЫ ХЭГДЗЭБ. Дайсан болбол байлдаанай болоһон газар дээрэ
өһөддүгөө солдат ба офицернуудэй 120.000 үхээрхэ орхё.

Энэ үедэ 1-дэхи БЕЛОРУССКА фронттын сэрэгүүдэй БУЛЯН
АБАҢАН трофейнь: 350 танк ба самоходно ехэ буу, элдэб калиб-
рын 1.832 ехэ буу, 1.101 миномёт, 5.745 пулемёт, 22.108
винтовка ба автомат, 393 радиостанци, 9.200 автомашина, 275

(Түтэсхэлэнь 2-дохи нүурга).

Уранзохёолшодой республиканска конференци болохонь

Июлийн 28-да Улан-Удэ го-
родто уранзохёолшодой респуб-
ликанска конференци нээгдэхэнь.
Энэ конференци дээрэ ниймэнүүд
асуудалнууд хэлсэгдэхэ байва:
«Бурят-Монголой уран зохёол
Эсэгэ ороноо хангаалгын дайнай
үедэ» (элидхэлэнь Ц. Галсанов),
«Бурят-Монголой зүжэг зохёол-
гон тухай», «Залуу зохёолшод
ба үльгэршэдэй дунда ябуула
хүдэлмэри тухай» болон «Бурят-
монгол зохёолнуудыг орд хэлэн
дээрэ оршуула тушаа» Г. Ц.
Цыденжапов, А. И. Уланов
ба А. А. Бальбууров гэгшэдэй нэ-
мэлтэ элидхэлнүүд болон «Бурят-
монголой арадай героическа эпос
«Гасэры» хэлээн гаргахы ту-
шаа» М. Н. Шулукинбай элид-
хэл. Гадна уранзохёолшод Нам-
жил Балдано, Семён Метельца
ба Чинт Цыдендамбаев гэгшэд
зохёолойноо тоосоо хэгэ им.

Конференцидэ хабаадалсакын
тулада Москваһаа уранзохёолшо
Чертова, Иркутск городой хэдэн
уранзохёолшод, мүн Улаан Ар-
минин ээргэдэ алба хэгэ байһан
Бурят-Монголой ба Зүүн Сибир-
ийн уранзохёолшод Улаан-Удэдэ
эрэнхэй.

Республикын ба Усть-Ордин-
ска национальна округой эрхим
үльгэршэд болон залуу зохёолшод
уригдаад хүлээгдэжэ байна.

Энэ оной юнийн 23-аа юлийн 23 хүртэр довтолгоо ябуулгануудай хэгдэх үедэ дайсанай гээлтэ ба 1-дэхи Прибалтийска, 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи Белорусска фронтнуудай сэрэгүүдэй буллан абанан трофей

(түгэхсэл).

транспор ба тлгач, сэрэгэй ашаатай 5.160 повозно, 23 паровоз, түмэрзаймай 2.300 вагон, 18.889 адуу морин, нэмо хэрэгсэлтэй, буу эбсэгтэй, хубсаһа хунар ба эдэз хэелэй зүйлтэй 568 силад болоно.

Дайсанай 62.236 солдат ба офицер ПЛЕНДЗ АБТАБА.

Нимэ болохоороо 1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын довтолгоо байлдаануудыг хэбэн 30 үдэртэ сэрэгүүд ба гол түхэлэй дайшал-хы техникийн талар немцуудэй бүхы гээлтэнь: плендз абтаһан ба алагдаһан талар 182.236 хүн, 265 самолёт, 758 танк ба самоходно өхэ буу, элдэб калибрын 3.295 өхэ буу, 2.645 миномёт, 9.589 пулемёт, 18.320 автомашина болоно.

* * *

1-дэхи ПРИБАЛТИЙСКА, 1-дэхи, 2-дохи ба 3-дахи БЕЛОРУССКА—эдэ дүрбэн фронтнуудай энэ оной юнийн 23-аа юлийн 23 хүртэр нягта харилсаатайгаар байлдажа, СОВЕТСКО-ГЕРМАНИКА ФРОНТ ДЭЭРЭ ДАЙСАНАЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА БУ-ИЗГЛЭЛГЫЕ БУТА НЭРБЕН НАЛГААГАД, СОВЕТСКО БЕЛОРУССКИЙН СТОЛИЦА БОЛОХО МИНСК ГОРОДЫЕ, СОВЕТСКО ЛИТВА-ГАЙ СТОЛИЦА Вильнюс ГОРОДЫЕ ба ВИТЕБСК, МО-ГИЛЕВ, Вилейка, БАРАНОВИЧИ, ПИНСК, ПОЛОЦК, ОРША, БОБ-РУЙСК, БОРИСОВ, ЖЛОБИН, КОВЕЛЬ, ОСИПОВИЧИ, МОЛОДЕЧ-НО, ГРОДНО, ЛИДА, СЛОНИМ, ВОЛКОВЫСК, ПАНЕВЕЖИСК ГЭДЭГ ШУХАЛА ГОРОДУУДЫЕ СҮЛӨӨЛӨН ДОВТОЛГОО ябуулгануудай эсэстэ сэрэг ба дайшалхы гол техникийн талар немцуудэй гээлтэнь: алагдаһан хүнүүдээрээ 381.000 гаран солдат ба офи-цер, 631 самолёт, 2.735 танк ба самоходно өхэ буу, элдэб ка-либрын 8.702 өхэ буу, 5.695 миномёт, 23.071 пулемёт, 57.152 автомашина болоно.

158.480 немецкэ солдат ба офицер, тэднэй дунда 22 немецкэ генерал-инфантерийн генерал ГОЛЛЬВИЦЕР (53-дахи армейскэ корпусой командир), генерал-лейтенант ЛЮЦОВ (35-дахи ар-мейскэ корпусой командир), инфантерийн генерал ФЕЛЬКЕРС (27-дохи армейскэ корпусой командир), генерал-лейтенант МЮЛ-ЛЕР (12-дохи армейскэ корпусой командир), генерал-лейтенант ГОФМЕЙСТЕР (41-дэхи танкова корпусой командир), генерал-лейтенант ХИТТЕР (206-дахи танкова корпусой командир), генерал-майор МЮЛЛЕР—БЮЛЛЕР (246-дахи ябган сэрэгэй ди-визийн командир), генерал-майор МИХАЭЛИС (95-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-лейтенант ТРАУТ (78-дахи штурмовой дивизийн командир), генерал-майор ТРЕБИЦ (57-до-хи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-майор ГИР (383-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-лейтенант БАМ-ЛЕР (12-дохи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-майор КОМРАДИ (36-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-майор ЧЛАНН (260-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-лейтенант ГЕЙНЕ (6-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-лейтенант ОКСЕН (31-дэхи ябган сэрэгэй дивизийн ко-мандир), генерал-майор ЭНГЕЛЬ (45-дахи ябган сэрэгэй дивизийн командир), генерал-лейтенант КУРОВСКИЙ (110-дахи ябган сэр-эгэй дивизийн командир), генерал-майор ШТЕЙННЕЛЕР (60-дахи моторизованно дивизийн командир), генерал-майор ЭРДМАНСДОРФ (Магилёв городской комендант), генерал-майор ГАМАН (Бобруйск городской комендант), генерал-майор ШМИДТ (9-дэхи немецкэ армийн инженернэ албанай начальни) гэгшэд ПЛЕНДЗ АБТАБА.

С О В И Н Ф О Р М Б Ю Р О.

Партийна ажабайдал

Агитаторнууд эдибхитэйгээр хүдэлмэ

Кударин аймаг февраль нара соо тогтоогдоо нэн. ВКП(С)-гэй айком болбол түбхын түрүүндэ, партийна эхин организацинуудай үргэн нийтэ ажалшад дунда партийно-политическэ хүдэлмэ-ринэ үргэнөөр эрхилжэ хэрэгтэ, тэдэнэртэ туһаламжа үзүүлжэ ябадал тухаа гол анхаралаа та-бшһан байгаа.

Партийно-политическэ хүдэл-мэринэ байжаруула талар партийна организацинуудта, тэ-дэнэй дэргэдэ байгуулагдаһан агитколлективэй агитаторнууд ехээн туһаламжа үзүүлһэн бай-гаа. Тиймэһээ партийн айком болбол агитколлективүүдэй сос-тавые шэнэдхэн байгуула, тэ-рэнэй хүтэлбэрилэгшэдэ поли-тическэ дүүрэн бэлдхэлтэй хү-нүүдые томилһон байна. Тийн, партийна эхин организацинуудай секретарьнууд болон агитколлек-тивүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинар үнгэргэжэ тэрээн дээрээ агитаторнуудай уг зорилго тухай, мүнөө үеын оршон байдал тухай лекци болон хабарай тари́лгын үедэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудыг зүбөөр бэлүүл-хэ гэхэ мэтын шухала асуудал-нуудыг зүбшэн хэлсэгдэһэн бэ-лэй.

Тээд, үнгэрһэн табан барын туршада аймагай ажалшад дунда политическэ төмөтэй 159 лекци болон доклад үнгэргэгдэ-жэ, хэдэн мянган ажалшад энэ элидхал ба лекцинуудыг шагна-жа, өөһэднөө бонирхожо бай-һан асуудалнууд тухаа дэлгэ-рэнгэ харюу абанан байна. Мүн аймагай комсомольско организа-цинууд партийно-политическэ хүдэлмэринэ үргэн далайсатй-гаар эрхилжэ хэрэгтэ партийна организацинуудта бага бэшэ туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

Игажа нийтэ-ойгууламжын хүдэлмэринэ үргэнөөр эрхилэгдэ-һэнэй ашаар аймагай колхозууд сэрэгэй гурбалахи хабарай та-ри́лгыг богви́зон болзор соо, агротехническэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрхэ зуураа, гүрэнэй түсэ-бые 102 процент дүүргэжэ ша-лаа нэн Мүн малажал үсхэбэ-рилжэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ муу бэшээр ябуулагдана. Юлийн нэгэнэй мэдээгээр мал үсхэбэри-

хэ гүрэнэй түсэб мори́доор—91,1 процент, эбэртэ малаар—99,4 процент болон хони ямаадаар—102,2 процент дүүргэгдэбэ. Энэ хадаа бага бэшэ илалта гэшэ.

Хаана партийна эхин органи-заци үргэн нийтын дунда поли-тическэ хүдэлмэри байнаар ябуулаһан, тэндэ ажал хүдэлмэ-ринь имагта хангалтатайгаар дүүргэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Кагановичын нэрэмжэтэ колхо-зой партийна организациний секретарь нүхэр Аюшеева болон тус колхозой правленийн түрүү-лэгшэ, коммунист нүхэр Лубса-нов гэгшэд колхознигуудайнгаа дунда нийтэ-политическэ хүдэл-мэри үргэнөөр эрхилжэ шадаба-найнгаа ашаар мал үсхэбэрилжэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ шадаа гэгбэл: мори́доор—100,2 процент, эбэртэ малаар—103 процент, хони ямаадаар 118 процент дүүргэжэ. Абанан түлүү-дын нэгэшыг хоролтогуйгөөр ондо оруулагдажа байна. Тэрээн-һээ гадна, энэ колхоз тари́лгын түсэбыг хого үлүүлэн дүүргэһэн юм.

Хабарай тари́лгын үедэ соци-алистическэ мурьсөө үргэнөөр эрхилжэ тухаа партийна орга-низацинууд болон агитколлекти-вүүд ехээн оролдолго гаргаһан байна. Тээд, мурьсөө үргэнөөр эрхилһэнэйнгээ ашаар манай колхозууд тари́лгын түсэбыг ам-жалтатайгаар үнгэргэхөө гад-на, мүнөө пар халхалаа муу бэшээр эрхилжэ байһад. Байгша оной юлийн 1-эй мэдээгээр аймагай колхозууд пар халхал түсэбөө 68 процент дүүргэжэ. Ворошиловой нэрэмжэтэ, «Шэнэ байдал», «Улаан таряшан» бо-лон бусад колхозууд пар халхал түсэбөө дүүргэнхэй.

Олонхө түрүү агитаторнууд өөһэднөө хүдэлмэринэ гансахан түрүүшүүлтэй уялдуудаж бэшэ, харин социалистическэ мурь-сөөндэ ороходоо абанан уялгануу-даа дүүргэдэггүй колхознигуудыг түрүү зэргэдэ оруула талар эмхидхэлэй хүдэлмэри эрхилдэг юм. Нимэ агитаторнуудта нүхэр Б. Пыленжапова, Д. Бапзарова, М. Гармаева болон бусад хэдэн хүнүүдыг тоолоходо болоно.

Тинбэшы зарим партийна ор-

ганизацинууд чөскэ худалт хилдэггүй юм. Кударинска сэр-хи территориян ганизацийн Красиков энэ тийно-политическэ байжаруула тусулаан дээр табнагуй. Мүн колхозой дээр эхин организа-ци нүхэр Жарин-ринэ тоодонтой «Красный Октябрь» партийна организа-ци нийтэнтэй дүр-хүдэлмэри эрхил-хэн гээлдэг хэ-зогдоно.

Ушар нийтэ-тическэ хүдэл-мэри байжаруу-шухала болон тари́лгын хүдэл-жа байха үр организацинууд лективүүд эрхил-ривүүдыг хан-табжа, урхал-даа элбэг бэлд-хэ хэ тухай табжа бонор.

Таряахуула ло бэшэ, тухай хүдэлмэри ябадал тухаа комсомольск өөһэднөө дуулаһан тухаа.

Хэнэйшэ Кяхтын аймаг таряахуула угаа ехээр Тиймэһээ хаань колхоз жэ мүнөө гаргалагуй сэхэ бонор.

Хабарай дивгөө хүдэлмэри эрхилжэ түлүүдхэй лективүүд тэй.

ВКП(С)-и секретарь

Гээгдэнги МТС-эй парторганиза

Баргажанай МТС (директорын нүхэр Сосновский, партийна эхин организациний секретарь нүхэр Л. Аби́дуев) мүнөө жэлдэ тракторна хүдэлмэрин гүрэнэй түсэб дүүргэхэ талар республи-ка соогоо эгээн нүүлшын буу-рипуудай нэгыг эзлэнэ.

Һүүлэй мэдээгээр тус МТС болбол тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэбыг арайхан гэжэ 32,7 процент дүүргэжэ, дунда жэшээгээр трактор бүхэнөөрөө 54,2 гектар газар элдүүрилһэн байха юм. Мүн комбайн захаба-рилха түсэб оройдоо 33,3 про-цент дүүргэгдэнхэй.

Энэ МТС хадаа нимэ гээгдэнги байдалда имагта МТС-эйнгээ хүдэлмэрилэгшэд дунда пар-тийно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр эрхилдэггүй дээрһээн ороо гэхэдэ үлүү юмэ болохо-гүй. Юундэб гэхэдэ, МТС-эй партийна эхин организац, тэрэ-

нэй секретарь нүхэр Аби́дуев трактористнууд, комбайнернууд болон бусад хүдэлмэриндэй дунда нийтэ-политическэ хүдэл-мэри саг үргэлжэ эрхилдэггүй юм. Тиймэһээ эндэх зарим ком-мунистуудыншыг даалгабарита ажаллаа харюусалгагүйгөөр хан-дахааа гадна, тракторайнгаа аян нэгэн шалтагаанаар ажал-гүй болоходонь, тэрэнээ саг доронь захабарилха гэжэ оролде-дэггүй, харин зайгуултажа арил-шадагыг баримтанууд үзэгдэдэг юм.

Мүн энэ МТС-эй дэргэдэ слон тоото комсомолэнуудаар бүридэ-һэн комсомольскэ эхин органи-заци бии. Тээд, эдэ комсомоле-нуудшыг өөһэднөө түрүү үүр-гэнүүдыг байнаар дүүргэдэггүй, МТС-ээ түрүү зэргэдэ татажа абахын түлөө шэн зоригто ажал хүдэлмэри гаргадаггүй байхань

гайхалтай. Наяан айкомой VI тийн айком жингитөө соо тус МТС-эй партийна эхин дэлмэриг нүүлгэ элүү МТС-эй галт-раха ябашыг нүүлгэ үрхэ.

Тиймэһээ партийно-иницууд, тухай МТС-эй хаань мурьсөө оруулжэ түлүү дэлмэри үрхэ ябуулха үрхэ.

Түбхын тухай чөскэ мурьсөө саашаа халхала болон.

Карело-Финскэ ССР-эй столица болохо Петрозаводск гэдэг горо-дыг финнууд айхалтар ехэ концетрацонно лагерь болгоһон бай-гаа. Бүхэхи кварталнууд халхууртай проволоккоор бүрэлдэдэл, тэрэнэй саамы советскэ хүнүүд зобожо тулижа байһан юм. Карельскэ фронтын сэрэгүүд ба Онежскэ нуурай морягууд хэдэн мянган советскэ гражданинуудыг финскэ зоболонгоо сүлбэлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Петрозаводскын ажалуугшад концентра-цион лагерьнуудһаа гаража ябана.

Г. Коноваловой фото (ТАСС-эй фотохронико)

НОРМОЕО ҮЛҮҮЛНЭД

үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн үхэд Киселев, Тарабукин гэшэдэй звенонуудай членүүд Кондратьева, Матвеев, Матвеева, Михайлова, Афанасьева ба бусад эрхим шанар болон үндэр бүтээснүүдэй түлөө эршэмтэйгээр тэмсэл, мурьсөөндө түрүүлжэ ябанад.

П. МЕТЛЯЕВ.

Аймаг түрүү кол-
хуулалтаа эршэм-
тэй байна. Үүлэй
Аймаг колхозууд
ахла, тусбөө 25,9
мб. Мүн 2.999 га
байла. Сабталга
хүн хоорондо нмэ
хүд зад. Үүлэй
хүнхү бүрдэлгэнь

Гэбэшье, зарим колхозууд түсэвөөр хараалагдахан хүдэлмэ-
ршэдөө үбхэнд хүсэд гарган-
гүй, хураалгаа удааруулж бай-
ха юм. «БМАССР-эй Верховно
Совет» колхоз түсэвөө 5,5 про-
цент дүүргэнэн байна. Тээд,
сабшалан дээрээ оройдоо 20 гар
хажууршадые гаргаад, мүнөө
хүртэр нэгэшые косилка табиадүй
байнаар. Тэрэшэлэн «Улаан Тоо-
ра» колхоз хураалгаяа баһал
хангалтагүйгөөр ябуулж байна.

Гээгдэж ябаан эдэ колхозууд
үбхэхуряалгадаа бүхы хүсээ
элсүүлжэ түрүүшүүдтээ зэргэ-
шэхэ уялгатай. Тийгэбэл, нэгэ
аймаг соо хоёр ондоо баримта-
нууд үзэгдэхэ болижо, бүгэдэ
хайнаар ажаладаг болохо байна.

А. РУДАНОВА.
(Манай корреспондент).

Хүний хургуулин
Кировэй нэрэм-
житалэмжа болгон
бэлдхэлсэжэ
сөөхэд хоо-
гирисөөд түрүү
илсөвай харан-

хянаа үдэшыв харанхы болтор
хүдэлмэрийнэд. Мүнөө эдэ бураг-
шад 40 гаран центнер набшаа-
та тэжээл бэлэлхээд байна.

Ц. ГАРМАЕВ.
(Хөрийн аймагтахи манай
хуучин хэвлэлтнийхэн).

**БИЧУРА. (Манай тусхай нэр-
респондентхээ).** Бодонгуудай со-
моной Молотовой нэрэмжэтэ кол-
хоз үбхэхуряалгаар аймаг соогоо
бараг байн ябана. Энэ жээдэ
малдаа бардам хүрэхөөр тэжээл
бэлдэхын зорилгоор тус колхоз
4—5 жэл соо сабшагдаагүй бай-
хан намаг сабшажа байна. Мү-
нөө 50 гаран га нимэ газар
сабшагдаа. Мүн малшадынь 80
пентнер набаһата тэжээл бэ-

42 гар хажууршадын бүгдэд мұрысөөд, ажалай үндэр бүтээсін түлөө уңаһан малгайгаа абангүйгөөр тэмсэһэд. Эдэ хажууршадай 20 хүнийн үдэр бүри шормонуудаа үлүүлэн дүүргэн, социалистическэ мұрысөөнд түрүүлжэ ябана. Тэдээн соо бүри шалгаргал хажууршада Б. Гончиков, Ц. Дондокова, Д. Тогочиева гэгшэд 1 гектар хүртэр

сaбишжa, хоёр нoрмo дүүргэнэ. Үбхэxуpяaлгaяa эршэмтэйгээр ябуулхaтaяa нэгэн дoрo тус кoлхoзoй члeнүүд тapяaхуpяaлгaдaа бээздхэжэ байна. Нүхэр Бадмaсвaй хүтэлбэри дoрo тapяaхуpяaлгын мaшинa зэмсэгүүдe зaбapилжa бaйгaа дapхaшуул 4 жaткa зaнaжa дүүргээд, тэргэ зэмсэгүүдe түхсэржэ бaйхa юм.

Ц. НИМАЕВ.

—Баатар зоригто хүбүүдэйн-
гээ дайсанаа даража, дархан
солоёо нэрлүүлэн нютагаа буса-
жа ерөхэдөнх амтатай хартааб-
хаар хүндэлхын түлөө үдэр хү-
нигүй хүдэлмэрилээ,— гэжэ Сэ-
лэнгын аймагай Селендумын
сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ
артелиин шурыгинска звенье
даагша 55 жаштай хугтсан Анна

Георгиевна Еранская звеногойн-
гоо членүүдыс урлалдаг юм.

Тийн, энэ звсногой членүүд хүтэлбэрилэгшынгоо хэлэбэн энэ үгэнүүдые хүндэтэйгөөр хүлээжэ, хүдэлмэрээ хайжаруулхын түлөө бүхы оролдолгоо гаргана. Өдэнэр даажа абан газараа 20—25 сантиметр гүнээггөөр халалжа хайнаар элдүүрилээд, яровиза-

цилһаг хүрэнгөөр тариһан юм.

Мүнөө эднэр хартаахынгаа хойнохоо найнаар харууhalна. Ургажа гарамсаарын борнойжо, лэмэлтэ тэжээл үгөө. Буртаг үббэнэйнь нэгэдхи түүлгыг дүүргээд, хоёрдохоо түүжэ байх юм. Мүн хартаахынгаа эшье тойруулап шорой обоолжо байна.

И. ЕРАНСКИЙ.

И. ЕРАНСКИЙ.

Эхэ орон болох Улаан Армияа эдээ хоолой зүйлөөр бардамаар хангахын зорилгоор Сэлэнгын аймагай түрүү зэргын колхозууд гүрэндэ уялгатаар тушааха продуктуудаа саг болзор соонь түсэбһөө үлүүлэн оруулжа байна. Нү, брынзэ, мяха, үндэгэ тушааха халад жалэйнгээ түсэбһе бүхы колхозууд үлүүлэн дүүргэбэ. Мүн нооһо тушааха бүхэли жалэйнгээ түсэб гурбан нара соо дүүргэһэн байха юм. Гүрэнэйнгөө урдахы уялгануудыг дүүргэлгээр Загастайн сомоной Сталиной нэрэмжэтэ, «Коминтерн», «Большевик», «III Интернационал». Тамчын сомоной Молотовой

НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗУУЛ байв ябана.

Зүгөөр, гүрэндэ тушааха хүдөө-ажалай продуктнуудыг оруулгаар гээгдэжэ, түрүү колхозуудаа гэдэргэнь татажа байһан артельнууд тус аймаг соо үсөөн бэшэ бии. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хүртэр гүрэндөө нооһо тушаалгала дүүргээдүй байһаар. «Коммунизм» колхоз малажалайнгаа продуктнуудай хахад жэлэй түсэб дүүргээдүй байха юм. Ворошиловай нэрэмжэтэ артель һу, брынзэ тушааха хахад жэлэйнгэз түсэб дүүргээдүй байна. Тэрэшэлэн «Красный Чикой», «Кооператор», «Ленинский путь»

колхозууд уялгата тушаалгануудаа удаанаар оруулжа байда юм. Гадна, «Ленинский путь» колхоз уялгата тушаалгата нооноор дүүргээдүй байжа нооноо наймаалжа байда юм.

Мүн Додо-Бүхэнэй, Зуусо-Сутайн сомонхой соведүүдэй зарим колхознигууд гүрэндэ уялгатаар тушаала продуктнуудаа оруулаагүй байбаар. Тээд, эдэ сомсоведүүдэй түрүүлэгшэнэр Будаев, Доржиева гэгшэд хүдөө ажалай продуктнуудыг гүрэндэ түргэнээр оруула тухай колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдээлмэри хүсэд ябуулнагүй.

Г. САБЖАЕВ.

Төрөл гэж үргэн
Төрөл баяшуул
Төрөл буугаа
Төрөл хүнүүд хара
Төрөл үүдэхэ байдал

тарилгатай байһанг аад,	1.300
гектартай болообди.	

Эсэгт ороноо хамгаалгын агууха дайнай хүртэ үдэрүүдтэ эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд хүлшэн залуугүй бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрлжэ, дайсанаа дараха хэрэгтэ хамаг бүхы хүсэ шадалаа өжүүлгэд. Үнгэрэгшэ 1943 оной ган жалдэ тэжээлээр дутамагшаг байгаашье наа адуу малаа дулаан байраар, үбнэ, болоомоор хүсэд хангажа, найнаар харууһалан, хоролтогүйгөөр ондо орууһан байнабди. 1943 —44 онуудай үбэл адуу малнуудвай дулаан байра, эдэс хоо-

лоор ядмаргүй байсан дээрнээс дунда ба дундахаа дээш шадалтайгаар үбэлье үнгэргөө. Түүрүү малшад адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые дүүргэхэ, тэдэнэрнээ абтаха ашаг олзынь арбидхахын түлөө унахан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилнэд. баалишан Цыренжаб Гармаева 1944 ондо 20 үнээдээ бүгэдыннь түрүүлжэ, бүхы түлнүүдыннь хоролтогүйгөөр ондо оруулан байва. Мүн баалишан Цырема Аюшеева 17 үнээ түрүүлжэ, тугалнуудаа бүгэдыннь тэнжээгээ. 65 нахатай үхэршэн Пыден Игичеев малнуудаа байл бэлшээритай газар бэdirэн, үглөөнэй харанхынаа үдэшын харанхы хүртэр хээрн талаар адуулдаг юм. Эдэ түрүү малшад байн хүдэлмэрингөө түлөө бүгэдэ нэмэлтэ түлбэри абахан байна.

Мүнөө жэлдэ үндэр ургаса хуряахын түлөө тариаладаа бараг бэлэдхэлтэйгээр орож, ха барай полевой хүдэлмэрийнгөө түсэб хааа соонь дүүргээбди. Нухэр Бубеевагай хүтэлбэрплдэг таряанажалай бригадын членүүд хабарай тарьга соо үлэр лунгуй хүдэлмэрлжэ гараа. Мүн трактористнууд Ц. Бадмаев, Б. Гармаева гэгшэд үндэр бүтээс-тэйгээр ажаллахатааа хамга, хэд-хэдэн килограмм горючи бо-

лов түрхихэ тоһо арбундан бай-
ла.

Колхознай 1943 ондо гүрэндээ уялгатаар тушааха бүхы түлбэринүүдээ саг болзор соонь дүүргэжэ, 1944 онойнгдо түлбэринүүдээ авансаар оруулбан юм. Мүн энэ оной июлийн 1-эй байдалаар гүрэндэ тушааха хүдөө-ажалыягаа зарим продуктнуудыг бугадынь оруулаад, 1945 онойхиноо авансаар тушаажэ байнабли.

Үбһә, таряхуряалгымнай бү-
хы машина зэмсэгүүд богонихон
болзор соо байн шаяартайгаар
забабарилгада. Үбһэндөө муу
бэшэ бэлэдхэлтэйгээр ороһон
колхознигууднай үндэр бүтээс-
тэйгээр ба эрхим шаяартайгаар
хүдэлмэрилжа, алуу малнуудаа
сэххалан тэжээлээр хангахын тү-
лөө бүгэдэ мурьсэһэн байна.
Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүү-
дые забабарилгада түмэршэ дар-
хан Шопхоев нилээдгүй байн
жэшээ харуулна.

Болхозой — партийна, комсомольско организациннууд колхознигуудай дундах агитационно ойгууламжын хүдэлмэри үргэвөөр ябуулжа, тэдэлэртэ ажалай үндэр бүтээсэнуүүды туйлуулхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэ-нэд. Партийна, комсомольско организациннуудаар олдохон агитаторнууд фермэ, гүүртэ, бригада бүхэнөөр хапын газетэ болон дайшалхы хуудабануудые гарга-жа, түрүү хүнүүдэй дүй дүршэ-

лыг харуулдаг, модорьвуудыг
элсрүүлэн гадгалаг юм.

Манай артелийн чэвүүд колхозойнгоо ажамыс хүгжөөжэ фронтоо тулалхааа гадна, мүн үмсийнгоо өөөсэлгэнүүднээ Энэ оройнгоо оборонын фондо оруулха нагивн утлгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүргэнэ. 1944 оной гүрэнэй сэрэгэй урьбаламжа захилгада бүхы колхознигуудай хэзээ-хэзээнэйхиинээ эдлбхитэй-гээр хабаадалсабан байна. Нүхэд Талин, Аюшпее, Дамшиев гэгшэд 3000—3000 түхэригэй урьба-ламжа залла.

Зүгээр бидэнэр Фронтдоо ту-
валдаа эдн-тадхэн хэрэгүүдээр
рээ банаагаа амаршаха бэшэ, ха-
рин саашаадаа ажал худалмээрээ
улам ехээр хүгжөөн, дайсанин
түргэн дараха ябадалдаа хамаг
бүхн хүсэээ элсүүлхэ зэргэтэй-
бди. Мүнөө манай урдахн зорил-
гонууд гүн ехэ. Тиймһөө бидэ-
пэр үбһэ, таряхууряаланууддаа
богониһон болзор соо эрхим ша-
нартайгаар дүүргэхын түлөө
өсэхые мэдэнгүйгөөр ажаллажа,
Бүхэсоюзна социалистическаа муу-
рысөөндэ ялан, түрүү буурш
эзэлхын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй-
бди.

Г. ДАМБАЕВ.

Баргажманай аймагай Хара-
модоной сомской Свердловэй
нэрэмжэтэ колхозей түрүү-
лэгшэ.

ГЕРМАНИДАХИ СОБЫТИНУУД

(ТАСС-эй европейскэ шэнжэлэшын статьянуудһаа)

Германидахи события болбол фронтнууд дээрхи диндэлгэ ба доторой кризисэй нүлөөн дээрэ-нээ тон гүнзэгсгөөр дэлгэржэ хурсадагш зангаараа үргэлжэл-лөөр гэжэ элдэб газарһаа абта-һан шэнэ шэнэ мэдээнүүд гэр-шэлнэ. Гитлертэ хорололго хэгдэ-һэннээ хойшо событийн ябаса болбол Гитлер ба тэрээнэй туһа-маршадта эсэргүү германска ге-нерал болон офицернуудэй заго-вор гүнзэгш үндэһэтэй байна гэжэ харуулна.

Мюнхендэ байгаа германска бүхы регулярна сэрэгүүд июлинь 21-дэ бүү ээбсэгээ хурагдажа, газарманууд соо хаагдаа гэжэ Германиһаа абтаһан мэдээнүүд баримта болгон Юнайтед Пресс агентствын базельскэ коррес-пондент дамжуулна. Энээнэй дашарамда олон офицернууд арес-товалагдаа, хоргодожо үрдибэн зарим офицернуудыг полици бэ-дэржэ байна. Үшөө лаблагдаагүй мэдээнэй ёһоор Киле ба Штет-тиндэхи германска сэрэгэй флот-то үймөөн эхилээ гэжэ мүн тэ-вэ корреспондент мэдэсэнэ.

Частнаар абтаһан мэдээнэй ёһоор, Гитлер болбол «гурим сазилгыг хангаха» зорилготой-гоор СС-тэнэй шэнэ частнуудыг Берлиндэ дуудан ерүүлээ гэжэ үсэгэлдэр «Авонтидинген» гэдэг шведскэ газетэ бэшбэ. Берлин-дэхи засагай газарай бүхы гэр байранууд сэрэгэй шанга ха-хуултай болоод байна. Зүүн Пруссиядахи сэрэгүүд бүтөөл-жэ эхилээд, фронтдо мордохооо арсаба гэһэн мэдэсэл июлинь 21-эй үглөөнэй 8 часа абтаа. Кенигсбергдэ сэрэгэй байдалтай боложо, мүн тэндэ СС-тэнэй сэр-эгүүд ябуулагдаһан байгаа. Кенигсбергийн үйлсэнуудээр буу-далдаан боложо байна. Зүүн Пруссия арад зоной ханал бо-дол ехэ тогтууригүй болоо гэһэн элдэб зэрэб үгэнүүд ябана. Эб найрамдалай түлөө хүдэлөө гар-гаһан лидернуудыг Гитлер арес-товалаа гэхэ гү, али тэдэнэр өөһэдөө бөө хардажа үхөө гэһэн немецкэ пропагандын мэдэсэл бодото байдалтай таараагүй. Энэ хүдэлөөнэй талыг баригшад өөһэ-дөө арестнуудыг хэжэ, дайсан болохо нацистуудыг үгш хэжэ байна. Нүгөө талаһаа, газетын үгөөр хадаа Гиммлер ба Геринг болбол дайсан гэжэ нэжэглэһэн бүхы хүнүүдээ саазалжа байна. «Германида телефонно хэлхөө-хонбоо зогсожо, мүн тэрэшэлэн пассажирска ябалганууд бүрн мүһэн таһалдаа. Бүхы Германи онсо байдалтай болоод байна гэ-жэ газетэ бэшнэ. Ороной элдэб заха хизаарнуудһаа үймөөнүүдэй гаража байһан тухай мэдэсэл-нүүт абтана гэбэшнэ тэрэ үймөө-нүүдтэ сэрэгүүдэй хабаадалсаа, хабаадалсаагүйн үшөө мэдэгдэ-лэгүй. Геббельс хоргодоо гэгһэн вэрэб үгэнүүд ябана».

Событийн хэмжээ тухай зарим тодорхойлогнуудыг мүнөөдэрэй Нью-Йоркско радиогой мэдэсэл үгэнэ. Вашингтондо абтаһан мэдээнэй ёһоор, Германида Гитлер-тэ эсэргүү заговорта хабаадалса-

һаа 5.500 офицер арестовалаг-даад байна.

«Афтонбладет» гэдэг шведскэ газетэ Вульс агентствын мэдэс-сэлыг, үсэгэлдэр гаргаһан бай-гаа. Тэрэнь Гитлертэ талын мэдэс-сэлыг дэлгэрүүлжэ зуурай мүн Германин элдэб нутагуудаар СС-тэнэй сэрэгүүд ба регу-лярна армийн отряднууд хоёрой хоорондо байлдаанууд болоно гэ-жэ батална.

Энэ удаа Гитлершье, тэрэ-нине тойроһон хүнүүдшье гитле-ровскэ гуримыг хилын саана шоо үзэдэг юм, уул Германида бурханай ёһо шэнгээр үзэдэг, Германида Гитлертэ эсэргүү ябадалыг гансахан лэ харийн гүрэнүүдэй агентнууд гаргана гэхэ хэбэртэй гитлеровскэ штат-на пропагандистнуудай зуһар те-зисыг үмөөрэн дэмжэхыг нэдэ-гүй байһанинхэ ехэ гайхалтай байна. Мүнөө Гитлершье, тэрэ-нэй туһамаршадшье гитлеровскэ хүтэлбэридэ эсэргүү германска армийн офицернууд ба генерал-нуудай ябуулга хэжэ байһанинхэ нюужа шадахагүй болоо, мүнөө Гитлер өөрөөшье германска офи-церство болбол Германида тог-тоод байгаа гуримда үнэн сэхэ ба тэрэ гуримда эсэргүүсэгшэ хоёр болон хубаагдаа гэжэ тэмдэглэхэ баатай болоһон байна.

«Эсэргүүсэлтын армейскэ бү-лэгыг командалашын» нэрэһээ Германин офицернууд, солда-хууд болон арад зондо германска офицерэй уншаһан хандалгыг мүнөөдэр үглөөгүүр эртэ немецкэ нюуса радиопередатчик Фран-фуртска радиостанцияар дамжуу-лаа. Энэ хандалг соо хэлэгдэһэ-нэй ёһоор, Гитлер болбол «гер-манска офицерскэ корпусой бү-хэлэ олоороо тэрэндэ эсэргүү бодоһонине нюужа шадахагүй. Гитлертэ хорололго хэһэн пол-ковник Штауффенберг гэгшын үхэбэшье һаань, тэрэнь шэнги офицернууд хэдэл мянгаадаараа биц». «Та, Гитлер, манай дунда-һаа зарим офицернуудыг барйжа албаал, тэдэниг нэжээдээрнэ-алааг байһан үдэрнүүдтэй хой-шолонгүйгөөр үнгэрөө» гэжэ не-мецкэ нюуса радиопередатчик мэдүүлнэ.

Тинмэ болохоолоороо баримта-нууд хадаа Гитлертэ эсэргүүсэн германска офицернууд болон ге-нералнуудай хэжэ байһан юмэ болбол гитлеровскэ гуримда аюултай болоод байһанинхэ гэр-шэлнэ.

Алжирска радиогой мэдээнүү-дэй ёһоор, «Гитлертэ арестова-лагдаһан тухай үшөө лаблагдаа-гүй газарнуудһаа мэдэгдэбэ». Тинбэ яабашье мүнөөдэр гитле-ровскэ тусхай пропаганда болбол восстани дарагдаһан хэбэртэйгээр мэдүүлэн «номгодохо» баталам-жануудыг тарааба. Энэ болоһон событинууд гитлеровскэ гуримыг узууртап хүртэр холхогоо гэ-жэ мүнөө яһала элнтэ болонхой. Түрүүшын ээлжэндэ германска сэрэгэйхидэй дунда гитлеровскэ гуримда эсэргүүсэхэ тинмэ хүсэ-нүүд хүдэлжэ эхилээд, ябуулгаа үргэлжэлүүлжэ байна. Хэрбээ мүнөөдэр Гитлер ба тэрээнэй ту-

һамарша алууршан Гиммлертэ отряднууд генеральска заговоре даража шадаашье һаань, үглөө-дэр гитлеровскэ гуримда эсэргүү восстани үшөө ехэ хүсэнтэйгөөр дэлбэрэн гаража, гитлеровскэ армийн ба гитлеровскэ гүрэнэй зайлашагүй унаха ябадалыг түргэдхэхэ байна.

II
Германидахи доторой-полити-ческэ оршон байдал хурсадагш ба шэнгаданг зандаа гэжэ эл-дэб газарһаа абтаһан мэдэсэл-нүүд гэршэлнэ. Гитлертэ хоро-лолго хэгдэһэннээ хойшонхи со-бытийн хүгжэлтэ болбол гитле-ровскэ режимдэ эсэргүү гене-ральска заговор ороной элдэб со-циальна анги бүлэгүүд худар гүн үндэһэтэйгөөр нэбтэржэ байна гэжэ улам шэнэ шэнэ баримта-нуудыг час бүхэндэ асарна.

Германидахи байдалыг үлэм-жэ болгоомжотой наринаар сэг-нэхэдэ заговор огто дарагдаа гэжэ гитлеровскэ хуулиг пропа-гандыг байрхуу мэдүүлгэһээ ташха ондоо тобшолол гаргангүй байжа болохогүй байна. Заго-ворой талыг барйһан кадрнууд армейскэ офицерствэнүүдээр хи-заарлагданагүй. «Юнайтед Прес-сэй» базельскэ корреспондентын мэдээнэй ёһоор Гитлертэ хоро-лолго хэгдэһэннээ хойшо СС-тэ-нэй отряднууд мянгаад хүнүүдыг арестовалаа. Мэнэ хаяхан гер-манска армийн генеральна шта-бай начальнигай тушаалда то-милогдоһон генерал-полковник Гудерман гэгшэ «Атлантук» гэдэг немецкэ армийн подпольно передатчиктай гэршэлхэнэй ёһоор «армийн командна составай зэр-гэнүүдэй дотор үргэн сэрбэлхэгэ хэгдэжэ захалба. Олон тоото офицернууд командна тушаал-нуудһаа гаргагдаа. Бүхы гар-низонуудай дотор офицернуудэй нэлгэлтэ боложо байна». Өөрынгөө ээлжэндэ «доторой армийн» главнокомандагш обер-палац Гиммлер гэгшэ «горьтойхон олон штабной офицернуудыг гаргажа, СС-тэнэй сэрэгүүдэй офицернуу-дээр нэлгэбэ. Гиммлертэ поли-цейскэ отряднууд ба СС-тэн гит-леровскэ правительствад эсэр-гүү заговорта хабаадалсаба гэжэ нэжэглэгдэһэн хүнүүдыг арес-товаха ябадалаа мүнөө үшөө бүхы Германин дотор үргэлжэлүүлжэ байна. Резервнэ армийн коман-дагш байһан генерал-полковник Фромм гэгшэ Шпанхау гэдэг хэ-рэмдэ абаашагдаа тэндэ буудаг-дан алагдаа. Генерал-фельд-маршал Браунш, генерал-пол-ковник Гальер ба антигитлеров-скэ заговорой бусад үүсхэгшэдэй яаһан хэһэн тухай ямаршье мэдээн үгы байна».

Ассошиэйтэд Прессэй амери-канска агентствын бернскэ кор-респондентын мэдээнэй ёһоор ар-мийн намыгдаһан германска офицернуудэй дунда фельдмар-шалнууд Лист ба Фон-Манштейн гэгшэд биц. Италидахи герман-ска сэрэгүүдэй командалагша фельдмаршал Кессельринг, мүн тэрэшэлэн тэрээнэй штабай хоёр генерал ба хоёр полковник анти-гитлеровскэ заговорта хабаадал-

саба гэжэ нэжэглэгдэһэн дээрэһээ арестовалагдаа гэхэ хэбэртэйгээр дэлгэрһэн зэрэб үгэнүүдэй тухай Швейцариһаа дамжуулна. Гэбэ-шье Кессельрингын нэрэ болбол Гитлер ба Муссолини хоёрой июлинь 20-ой уулзалга дээрэ байлсагдай тоодо дурсагдаһан байгаа.

Гитлер ба тэрээнине тойроһон ойрын хүнүүд, мүн тэрэшэлэн германска штатна пропагандист-нууд болбол гитлеровскэ гуримда эсэргүү заговорта германска ар-мийн зүбхэн багахан бүлэг гене-ралнууд ба офицернууд хабаа-далсаа юм гэхэ хэбэртэйгээр олондо ойлгуулхыг бүхы хүсөө-рөө оролдоно. Жэшээлхэдэ, июлинь 22-ой үдэшлэн орой германска радиогой шэнжэлэгшэ ганс Фриче гэгшэ «заговор хэжэ нэдэлгын тэрэ өөдөгүйхэн хэм-жээ туйлаһан тухайшье Герма-ниһаа газар тээ огто мэдэнгүй» гэжэ баталан хэлбэ. Заговорта хабаадалсагдаа эсэргүүсүүлэн гитлеровскэ засагаархитай аб-тан дээрэ заагдаһан угаа ехэ хэмжээ-ябуулганууд тухай мэдээнүүдһээ гадна энэ ганс Фри-чын баталалгыг заговоршигуудай нүлөөнтэй тэмсэхын тулада Гер-манийн бүхы городуудаар гитле-ровскэ партиян өхээр шалгагда-һан хуушан кадрнуудай элсүү-лэгдэн татагдажа байһан тухай Бернхээ мэнэ хаяхан Афи агент-ствын абаһан мэдээнүүдшье бу-руу болгоно; заговоршигуудай нүлөөнэй саашалаа дэлгэрэлгыг зогсоохе зорилготойгоор Гитлер болбол зохихо хэмжээ-ябуулга-нуудыг зохихын тулада фронт-нуудай главнокомандагшанууд-дай онсо яаралтай зүблөө тата-һан байгаа.

Юлинь 23-ай үдэр Испани-һаа абтаһан мэдээнэй ёһоор, гит-леровскэ гуримда эсэргүү заго-ворта хабаадалсагда Мюнхендэ ойро байһан аэродромыг өөһэ-днгөө гарта олгулан абаһан хэбэртэй байна. Гитлеровскэ командовани тэрэндэ эсэргүү самолёдуудыг ябуулаа.

Антигитлеровскэ заговорта ха-баадалсагдай элнтэ тэмсэлэй үргэлжэлһэн зандаа байһанинхэ Штутгарт, Швейнфурт ба Бремен гэдэг городуудаар боложо байһан үймөөнүүдэй тухай лондонско радиогой дамжуулаһан Швейцари-һаа абтаһан мэдээнүүд гэршэлнэ. Немецкэ регулярна сэрэгүүд Германийн урда хубида СС-тэн-тэй тулалдаа хэбэ гэжэ Мадридта-хи германска посольстводо дүтэ

байһан хүнүүд Германида м-скэ тэмсэлэй тухай мүн хили Германийн элн-сооһон ба таһа-шэлнэ.

Антигитлеровскэ хүтэлбэрлэлт-скэ засагаархид даа гэхэ хэбэрт-германска гурим-огто үндэһэ бар-Стокгольмдо абта-дээнэй ёһоор оппозицийн лидер байдалда байн-гольмдохи брит-хагламгын комис-пондент баталн-болбол июлинь 2-генеральна шта-генерал Гудери-хэлэһэн мэдүүл-баталагдаһан ба-болбол июлинь 2-раа Гитлертэ со-носохохо зуури-нэмэлтэ болгон-байхыг өөрынхэ-солдадуудта т-дэһэн байба. «үгэн этигэлт-хүндэн хэрэгт-юм» гэгһэн фел-бургын урлалы-ха гэһэн байга-дээрээ заговор-даа дараад бай-үнэн этигэлтэй-урлалха ба ам-ха хэр тиннэ-гээшб.

Фашистскэ ш-хүдэлөө гитле-шновор үшөө-гэжэ элдэб мэдэ-дээнүүд батал-мүнөөдэр бэ-нэй террор, Гит-арми», генерал-фын политик-бусад хэмжэ-жаар Гитлер-хид заговоре-шье хадан гит-гитлеровскэ пр-хурдадхаа ш-тэйгөөр гитле-эсэргүү шэн-зайлашагүй м-мэ хүсэнууд-да эсэргүүсн-ябуулга үрлэ-

Заһабари

«1944 оной ургаса хурялга болон хүдөө-ажалай продуктуудай бэлэдхэл тухай» «Б. М. Үнэ-нэй» июлинь 23-ай номерто то-милогдоһон СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой хоёрдох раздэлэй 14-дэхи пунктда телеграфай гэмээр алдуу гараа. Тинмэһээ 14-дэхи пункт-ыг нимээр заһажа уншаха хэ-рэгтэй гэгбэл:

«Хурялгын үгдэ ба бэлэдхэ-

лэй түсэбтэй ту-гуудта авас ба-хэрэгсэлд өм-сэсэг, харгал-нимэ хэмжэ-гэгбэл: өрөөн-шань хэлбэр-шаха.

Хажуусалт-Ц